

ŞEKER YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
TÜREV ARAÇLARIN ALIM SATIMINA ARACILIK ÇERÇEVE SÖZLEŞMESİ

Taraflar

1.Şeker Yatırım Menkul Değerler A.Ş.

(Aşağıda kısaca “Aracı Kurum” olarak adlandırılacaktır.)

Adres: Fulya Mahallesi Şenol Sokak 13/3 34394 Şişli - İSTANBUL

2.

(Aşağıda kısaca “Müşteri” olarak adlandırılacaktır.)

Adres:

Kimlik Bilgileri : Müşteri Tanıma Formunda yer almaktadır

Tanımlar

1. TÜREV Araçları;

Vadeli İşlem Sözleşmeleri ve Opsiyon Sözleşmelerini,

2. Vadeli İşlem Sözleşmesi;

Belirli bir vadede, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte ekonomik veya finansal göstergesi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve dövizli alma veya satma yükümlülüğü veren sözleşmeyi,

3. Opsiyon Sözleşmesi;

Opsiyonu alan tarafa belirli bir vadede veya belirli bir vadeye kadar, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte ekonomik veya finansal göstergesi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve dövizli alma veya satma hakkı veren, satan tarafı ise yükümlü kılan sözleşmeyi,

4. Uzun Pozisyon;

(a) Vadeli işlem sözleşmelerinde sözleşmenin vadesi geldiğinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktarda satın alma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama hak ve yükümlülüğünü,

(b) Opsiyon sözleşmelerinde,

(i) Alım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktarda satın almak ya da nakdi uzlaşmada bulunma hakkını,

(ii) Satım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satmak ya da nakdi uzlaşmada bulunmak hakkını,

5. Kısa Pozisyon;

(a) Vadeli işlem sözleşmelerinde, sözleşmenin vadesi geldiğinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama hak ve yükümlüğünü,

(b) Opsiyon sözleşmelerinde,

(i) Alım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirlenen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

(ii) Satım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satın alma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

6. Opsiyon Primi;

Opsiyon sözleşmesini alan tarafın, sözleşmede yer alan haklar karşılığında opsiyon sözleşmesini satan tarafa ödemekle yükümlü olduğu primi,

7. Kullanım Fiyatı,

Opsiyon sözleşmelerinde, sözleşmeye konu olan varlığın alım veya satım hakkının vade süresince veya vade sonunda kullanılabileceği fiyatı,

8. Günlük Uzlaşma Fiyatı;

İlgili Borsa Kuralları ve Türev Araçlarında hesaplama şekli ve yöntemi belirtilen gün sonlarında hesapların güncelleştirilmesinde kullanılmak üzere Borsa tarafından belirlenen fiyatı,

9. Son Uzlaşma Fiyatı;

İlgili Borsa Kuralları ve Türev Araçlarında hesaplama şekli ve yöntemi belirtilen vade sonunda pozisyonların ifasında kullanılmak üzere üzere Borsa tarafından belirlenen fiyatı,

10. Ters İşlem;

Aynı sözleşmede, uzun pozisyon karşısında kısa pozisyon, kısa pozisyon karşısında uzun pozisyon alınarak pozisyonun tasfiyesini,

11. Alım Emri;

Müşteri'nin, Aracı Kurum'a, Türev Araçları'nın, satın alınması (uzun pozisyon alınması) için, yazılı veya sözlü ya da telefon, teleks, telefaks veya elektronik iletişim araçlarını kullanarak yaptığı bildirimini,

12 Satım Emri;

Müşteri'nin, Aracı Kurum'a, Türev Araçları'nın, satılması için (Kısa pozisyon alınması) yazılı veya sözlü, ya da telefon, teleks, telefaks veya diğer elektronik iletişim araçlarını kullanarak yaptığı bildirimini,

13 Emir;

Alım veya Satım Emrini,

14. Borsa Komisyonu;

Türev Araçları alım ve satımlarından ötürü Borsa tarafından tahakkuk ettirilen her türlü ücreti,

15. Kurtaj;

Gerçekleştirilen her Türev Araçları Alım ve Satım Emri nedeniyle Müşteri'nin Aracı Kurum'a ödemekle yükümlü olduğu komisyonu,

16. Borsa veya VOB;

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası A.Ş.'ni,

17. Takas Merkezi;

Borsa tarafından belirlenen Vadeli İşlem Sözleşmeleri ve Opsiyon Sözleşmelerinin takasını yapmakla görevli kurumu,

18. Borsa Kuralları;

23.02.2001 tarih ve 24327 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsalarının Kuruluş Ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik, 27.03.2004 tarih ve 25415 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Vadeli İşlem Ve Opsiyon Borsası Yönetmeliği, 27.08.2001 tarih ve 24506 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Aracı Kuruluşların Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Faaliyetlerinde Düzenleyecekleri Belgeler ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğ (Seri V No 51), söz konusu Tebliğ ve Yönetmeliklerin hükümleri uyarınca Sermaye Piyasası Kurulu, Borsa ve Takas Merkezi tarafından yapılan düzenlemeleri ve bunlarda yapılan değişiklikleri ifade eder.

Sözleşmenin Konusu ve Kapsamı

Müşterinin Aracı Kurum aracılığıyla Borsa'da gerçekleştireceği Türev Araçlarının (Vadeli İşlem Sözleşmesi ve Opsiyon Sözleşmesi) alım satım işlemlerinin yapılması ile Müşterinin alım ve satımını yaptığı Vadeli İşlem Sözleşmeleri ve Opsiyon Sözleşmelerinin ilgili sözleşmelerin hükümlerine ve Borsa Kurallarına göre Aracı Kurum aracılığı ile ifa edilmesidir.

Bu Sözleşme sadece VOB'da gerçekleşecek olan Vadeli İşlem Sözleşmesi ve Opsiyon Sözleşmeleri ve bunlara ilişkin işlemleri kapsar.

Hükümler

I. Emirlere İlişkin Hükümler

Madde 1

Emirlerde Bulunması Gerek Hususlar

Aracı Kurum, Müşteriden Borsa'da gerçekleştirmek üzere herhangi bir emir aldığında, bir "emir formu" düzenler. Müşteriden yazılı veya sözlü olarak emir alınabilir. Emirlerin yazılı olarak alınması halinde emir formunda müşterinin imzasının bulunması zorunludur. Müşterilerden telefon veya benzeri iletişim araçları ile veya sözlü olarak verilmiş emirlerin, alındıkları anda müşteri imzası aranmaksızın Aracı Kurum tarafından yazılı hale getirilir.

Müşterinin verdiği emirlerde, aşağıdaki bilgilerin bulunması şarttır.

- Sıra numarası,

- Kısa ya da uzun pozisyon olduğu,
- Sözleşmenin tipi (vadeli işlem sözleşmesi veya opsiyon sözleşmesi olduğu),
- Opsiyon sözleşmesi ise alım ya da satım opsiyonu olduğu,
- Ters işlem (T) veya yeni bir pozisyon açmak (YP) istendiği,
- Sözleşme adedi,
- Sözleşmenin tanımı,
- Fiyat ve emir türü,
- Emrin geçerlilik süresi,
- Emrin verildiği seans,
- Hesap tipi (müşteri, global hesap vs.),
- Müşteri hesap numarası,
- Tarih ve zaman,
- Müşterinin ad-soyadı ya da unvanı ile imzası,
- Emri alan aracı kuruluş görevlisinin adı, soyadı ve imzası,
- İşlem yapılacak borsa, pazar ve takas kurumu,
- İşlem yapılacak para birimi (Türk lirası, ABD doları ve diğer).

Müteselsil sıra numarası takip eden "Emir Formu" yukarıdaki bilgileri taşıması şartıyla Aracı Kurum tarafından serbestçe düzenlenir. Emir formu en az iki nüsha olarak düzenlenir, bir nüshası emri veren müşteriye verilir.

Madde 2

Telefonla alınan emirlere ilişkin özel hükümler ve ispat yükü

Telefonla alınan emirlerde konuşmalar Aracı Kurum tarafından uygun cihazlarla kaydedilir ve en az 6 ay süreyle saklanır.

Müşterinin veya yetkili kıldığı kişilerin imzasını taşımayan emirler ile ilgili çıkan ihtilafların halinde, bu cihazlardaki kayıtlar ve ilgili diğer belgeler Kurul ve borsa tarafından dikkate alınır.

Sözlü alım satım emirlerine dayanılarak yapılan işlemlerde, sözlü emrin varlığını ispat yükü Aracı Kuruma aittir. Faks, ATM kayıtları, bilgisayar ağı yoluyla girilen kayıtlar ile ses ve görüntü kayıtları ve diğer her türlü delil ya da yazılı delil başlangıcı gibi müşteri mutabakatını içermeyen Aracı Kurum kayıtları tek taraflı delil oluşturamaz.

Alım veya satım emri vermesine rağmen herhangi bir işlem gerçekleştirilmediğini iddia eden müşteri, emri verdiğini ispatla yükümlüdür.

Madde 3

Emirlerde Miktar ve Fiyat Belirleme Şekilleri

Müşteri, Aracı Kurum'a verdiği Emirlerde alım veya satım fiyatları ile miktarlarını kendisi belirleyebileceği gibi bu konularda Aracı Kurum'u serbest de bırakabilir.

Emirlerde alım veya satım fiyatları "piyasa fiyatlı", "limitli", "uzlaşma fiyatlı" ya da "zarar durdurmalı" olmak üzere dört türlü belirlenebilir. Emirler'de açıklık yoksa Müşterinin Aracı Kurum'u serbest bıraktığı kabul edilir.

Emirlerde alım ve satım fiyatları aşağıdaki şekillerde belirlenebilir.

(i) Piyasa Fiyatlı Emir: Piyasada o an için mümkün olan en iyi fiyattan başlayarak alım veya satım yapılmasını öngören emirdir.

(ii) Limitli Emir: Alım veya satımın müşteri tarafından belirlenmiş sabit bir fiyattan gerçekleştirilmesini öngören emirdir. Limitli alım emrinde, piyasa fiyatından veya piyasa fiyatının altındaki fiyattan; limitli satım emrinde ise piyasa fiyatından veya piyasa fiyatının üstündeki fiyattan işlem yapılabilir.

(iii) Uzlaşma Fiyatlı Emir: İlgili günde oluşan uzlaşma fiyatı üzerinden gerçekleştirilmek üzere verilen emirdir.

(iv) Zarar Durdurmalı Emir: Mevcut bir pozisyonla ilgili olarak piyasadaki fiyatların aleyhte gelişmesi halinde, zararın sınırlandırılması amacıyla verilen ve fiyatların belirli bir düzeye ulaşması halinde piyasa fiyatlı veya limitli emir haline gelen emir türüdür.

Emirler’de yukarıda sayılanların dışında da fiyat belirleme yöntemleri kullanılabilir.

Madde 4

Emirlerin İletilme Esasları

Aracı Kurum, yazıyla teyid edilmemiş olan telefaks, elektronik ortamdaki iletişim sistemleri (Internet, Intranet, vb.), telgraf, teleks, sözlü, telefon veya başkaca iletişim veya ulaştırma veya taşıma araçlarıyla yapılan bildirimleri veya verilen alım satım emri, virman, havale ve diğer talimatları yerine getirmeye yetkilidir.

Aracı Kurum müşteri emrinin Borsa’ya iletilmesi hususunda gerekli özeni gösterir. Ancak Aracı Kurum, kendisine atfedilemeyecek bir nedenle bu emirlerin kısmen veya tamamen gerçekleştirilmemesinden sorumlu değildir.

Aracı Kurum'a bir sorumluluğun yükletileceği durumlarda, Aracı Kurum, ancak Müşteri'nin, doğrudan doğruya uğradığı fiili zararlardan sorumlu tutulabilir.

Aracı Kurum, müşterinin vereceği alım satım emirlerini, kısmen veya tamamen kabul etmemek hakkına sahiptir. Emrin kabul edilmemesi durumunda Aracı Kurum, neden belirtme zorunluluğu olmaksızın bu durumu müşterilerine veya onların temsilcilerine emri aldığı anda hemen bildirir.

Müşterinin Borsa Kuralları ve bu Sözleşme uyarınca yatırması gereken teminatları süresi içinde yatırmaması durumunda, Aracı Kurum, Müşteri'nin riskin artmasına yol açacak şekilde pozisyon almaya yönelik yeni emirlerini kabul etmez.

Borsa Yönetim Kurulu tarafından Müşterinin emirlerinin Borsa üyeleri tarafından kabul edilmemesi kararı alınması ve bu kararın Borsa bülteninde yayımlanmasından sonra Aracı Kurum, Müşterinin pozisyonunu veya riskini azaltacak emirler dışındaki emirlerini kabul etmez.

Madde 5

Emirlerin Elektronik Ortamda İletimi

Müşteri, Aracı Kurum ile gerçekleştireceği işlemlerde Aracı Kurum’a gitmeden ve işlemlerin daha süratle gerçekleşmesi için telefaks, elektronik iletişim sistemleri (Internet, Intranet v.b.)

teleks veya telefon ile talimat vermeyi talep etmekte ve telefaks, elektronik iletişim sistemleri (Internet, Intranet v.b.), teleks veya telefon ile emir, talimat iletmesi ve işlem yapması ile ilgili olarak bu Sözleşme’de yer alan hükümlere ek olarak aşağıdaki hususları kabul etmektedir.

- (i) Müşteri, elektronik iletişim sistemleri (Internet, Intranet v.b.) ile işlem yapmak üzere Aracı Kurum’dan aldığı hesap numarası ve şifresini gizli tutmak ile yükümlüdür. Aksi takdirde, Müşteri hesap numarası ve şifresinin üçüncü kişiler tarafından kullanılması suretiyle gerçekleştirilen tüm işlemler Müşteri tarafından gerçekleştirilmiş sayılacak ve tüm sonuçları Müşteri’ye ait olacaktır. Müşteri tarafından şifrenin üçüncü kişilerce öğrenildiği, çalındığı veya kullanıldığının Aracı Kurum’a bildirilmesi üzerine Aracı Kurum, mümkün olan en kısa sürede söz konusu şifrenin kullanılarak emir ve talimat verilmesini engelleyecek tedbirleri alır.
- (ii) Aracı Kurum’un telefaks, teleks veya telefon veya elektronik iletişim sistemlerinin (Internet, Intranet v.b.) birinde arıza meydana gelmesi durumunda, Müşteri emir ve talimatlarını çalışan diğer alternatif sistemlerle veya yazılı olarak iletir.

Müşteri, Aracı Kurum’un bu Sözleşme uyarınca yapacağı işlem teyidi, işlem sonuç formu, hesap durumu ve diğer her türlü bildirimlerinin elektronik iletişim sistemleri ile gönderilmesini ve bu şekilde yapılan bildirimlerin geçerli olacağını beyan ve kabul eder.

Madde 6

Emirlerin Geçerlilik Süresi

Müşteri vermiş olduğu Emrin geçerliliğini muhafaza edeceği son günün tarihini belirtir. Son gün de süreye dahildir. Süresi belirlenmemiş emirler sadece verildiği seans için geçerlidir. Emirler, belirlenen süre içinde gerçekleşmedikleri takdirde geçerliliklerini kendiliğinden yitirirler.

Madde 7

Emirlerin Borsaya İletilmesi ve Emir Takip Formu

Emirler borsaya “zaman önceliği” gözetilerek iletir. Belirli bir işlem tarihi veya fiyatı için koşul taşımayan emirler, diğer emirlere kıyasla daha önceliklidir. Zaman önceliği ve koşullar açısından eşitliğin söz konusu olduğu emirler arasında, müşteri emirleri, Aracı Kurum’un kendi portföyü için verdiği emirlerden önce borsaya iletir.

Müşteri tarafından verilen emirler, Aracı Kurum’da tutulan “Türev Piyasalar Emir Takip Formu”na alınış sırasına göre kaydedilir. Bu formda verilen sıra numarası emrin alınması sırasında müşteriye bildirilir.

Gerçekleşen işlemler Türev Piyasalar Emir Takip Formundaki ilgili bölüme işlenir. Söz konusu formdaki bilgiler, sıralama işlemine imkan verecek şekilde bilgisayar ortamına aktarılır. Geçerlilik süresi bir günden uzun olan emirlerden verildiği gün gerçekleşmeyenler, izleyen günlerde Türev Piyasalar Emir Takip Formuna kaydedilir.

Madde 8

İşlemlerin Gerçekleşmesi ve İşlem Dağıtım Listesi

Gerçekleşen işlemler müşteriye en geç gün sonunda bildirilir. Aynı gün, alınan ve satılan sözleşmenin cins, miktar, fiyat veya primi ile müşteriye tahakkuk ettirilen komisyon ve gider karşılıklarını gösterecek şekilde düzenlenecek “Türev Araçlar Alım Satım Teyit Formu” müteselsil numara taşıyacak şekilde düzenlenerek müşteriye gönderilir. Faturada bu bilgilerin

yer alması halinde söz konusu form düzenlenmeyebilir. Ancak faturanın düzenlenip müşteriye gönderilmesinde bu maddede belirtilen süre şartına uyulur.

İşlemlerin gerçekleşmesini takiben, gün sonunda “Türev Piyasalar İşlem Dağıtım Listesi” düzenlenir. Türev Piyasalar İşlem Dağıtım Listesi, gerçekleşen işlemlerin hangi müşteri için yapıldığını ve işlem fiyatını izlemek amacıyla, her bir borsa ve piyasa için ayrı ayrı, her iş günü sonu itibarıyla düzenlenir.

Türev Piyasalar İşlem Dağıtım Listesi, belge tarih sırası izleyecek şekilde saklanır, bu listedeki bilgiler, sıralama işlemine imkan verecek şekilde bilgisayar ortamına aktarılır.

Madde 9

Gerçekleşen Emirlerin Tasfiyesi, Hesaplara Kaydı ve Hesapların Güncellenmesi

Borsalarda alınıp satılan türev araçlar Aracı Kurum tarafından Borsa Kuralları'na uygun olarak kayıtlara yansıtılır.

Borsada işlem gören vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri Aracı Kurum tarafından Borsa Kurallarına ve ilgili Türev Araçlarının hükümlerine uygun olarak Günlük Uzlaşma Fiyatları üzerinden güncellenir, Müşteri hesaplarına yansıtılır ve Müşteri'ye bildirilir. Müşteri hesabının bu şekilde güncelleştirilmesi neticesinde elde edilen karlar Müşteri tarafından çekilebileceği gibi Aracı Kurum ile olan diğer işlemlerinde kullanabilir. Hesapların güncellenmesi neticesinde oluşan zararlar, teminatlardan karşılanır ve Aracı Kurum tarafından Müşteri hesaplardan çekilerek Takas Merkezi'ne yatırılır.

Müşterinin, bu sözleşme kapsamında yapmış olduğu işlemler sebebi ile Aracı Kurum hesabında herhangi bir dayanağı olmaksızın mükerreren, fazladan veya sehven kendi adına alacak kaydı yapıldığı tespit edildiği takdirde; Aracı Kurum tarafından müşteriye herhangi bir ihbar yapılmadan re'sen geri çıkışı yapılarak sermaye piyasası aracı veya nakit tahsil edilir. Müşteri; sehven yapılan bu işlemler üzerinde tasarrufla bulunduğu takdirde, tasarrufla bulunduğu sermaye piyasası aracı ya da nakdi, iade tarihine kadar geçen sürede repo ters repo oranı üzerinden faizi ve diğer yasal kesintileri ile birlikte Aracı Kuruma geri ödemek suretiyle tazmin eder. İade ya da geri ödeme yapılmadığı takdirde temerrüt hükümleri uygulanır.

II. Teminat ve Takasa İlişkin Hükümler

Madde 10

İşlem Teminatları

Müşteri, Vadeli İşlem Sözleşmesi ve Opsiyon Sözleşmesi hükümlerinin yerine getirilmesini sağlamak amacıyla aldığı veya almak istediği her pozisyon için ilgili sözleşmeye ilişkin olarak aşağıda 9. ve 10. maddede belirtildiği şekilde Başlangıç Teminatları ve Sürdürme Teminatlarını Aracı Kurum'a yatırmakla yükümlüdür. İşlem teminatları, başlangıç ve sürdürme teminatı olarak iki kademede tespit edilir.

İşlem teminat tutar ve oranları ile teminata kabul edilebilecek kıymetler, bunların değerlendirme katsayısı ve teminat yatırma süreleri gibi hususlarda Borsa Kurallarına ve ilgili Vadeli İşlem Sözleşmesi veya Opsiyon Sözleşmesi hükümlerine uyulur.

Bu Sözleşme hükümleri uyarınca Aracı Kuruma tevdi edilmesi gereken işlem teminatları, iade edilmesi gerektiğinde aynen değil misli olarak iade edilir. Bu teminatlar Müşteri

tarafından, Borsa Kuralları ve ilgili Türev Araçları'nın hükümlerine göre nakit dışı olanları nakde çevirme ve bunlarla açık pozisyonlardan oluşan zararları karşılama dahil olmak üzere teminatlar üzerindeki tüm tasarruf haklarının Aracı Kuruma geçmesini ve Aracı Kurum tarafından kullanılmasını sağlayacak şekilde Aracı Kurum'a teslim edilir. Müşteri tarafından Aracı Kurum'a tevdi edilen teminatların, başkaca her hangi bir işleme gerek olmaksızın bu madde hükmüne uygun olarak tevdi edildiği kabul edilir ve Aracı Kurum, teminat olarak tevdi edilen söz konusu varlıklar üzerinde Borsa Kuralları ve ilgili Türev Araçları hükümleri uyarınca tasarruf edebilir ve Müşteri'nin Türev Araçları'ndan doğan yükümlülüklerinin karşılanması için Takas Merkezi'ne tevdi edebilir. Bu şekilde Aracı Kurum nezdinde bulunan işlem teminatları münhasıran türev Araçları'ndan kaynaklanan Müşteri'nin yükümlülüklerinin tasfiyesi amacıyla kullanılır, Müşteri'nin Aracı Kurum'a karşı olan diğer yükümlülükleri nedeniyle kullanılamaz.

Madde 11

Başlangıç Teminatı

Başlangıç teminatı, pozisyon açılırken yatırılması zorunlu olan tutardır. Müşteri, Türev Araçları alım ve satımı neticesinde sahip olacağı açık pozisyonlar için Borsa Kuralları ve ilgili Türev Araçlarının hükümlerine göre yatırılması zorunlu asgari Başlangıç Teminatı'na ilişkin olarak Aracı Kurum'a Ek-3'de belirttiği şekil ve miktarlarda başlangıç teminatı yatırmak ile yükümlüdür.

Madde 12

Sürdürme Teminatı ve Teminat Tamamlama Çağrısı

Sürdürme teminatı, piyasadaki günlük fiyat hareketleri karşısında güncelleştirilen teminat tutarlarının ve teminat olarak bulundurulması gereken varlık kompozisyonunun korunması gereken alt düzeydir. Müşteri, sahip olduğu açık pozisyonlarına ilişkin olarak Borsa Kuralları ve ilgili Türev Araçları hükümlerine göre bulundurması zorunlu olan Sürdürme Teminatı'na ilişkin olarak Aracı Kurum nezdindeki hesaplarında Ek-3'de gösterildiği şekil ve miktarlarda Sürdürme Teminatı bulundurmakla yükümlüdür. Hesapların güncelleştirilmesi neticesinde vadeli işlem veya opsiyon sözleşmelerinde değer kaybı veya diğer nedenlerle Müşteri'nin mevcut teminatının Sürdürme Teminatının altına düşmesi durumunda, Aracı Kurum Müşteri'ye teminat tamamlama çağrısı yaparak teminat tutarını başlangıç teminatı seviyesine çıkarmasını talep edebilir. Müşteri bu durumda teminatlarını Başlangıç Teminatı seviyesine çıkarmakla yükümlüdür.

Sürdürme teminatının zamanında sağlanmasını temin için Müşteri'nin talebi ve ilgili bankanın kabulüne bağlı bankaların otomatik ödeme sisteminden faydalanılabilir. Bu durumda teminat tamamlama çağrısı Aracı Kurum tarafından bu hizmeti veren bankaya yapılır ve Müşteri'ye bilgi verilir.

Teminat tamamlama çağrıları Aracı Kurum Tarafından Müşteri'ye elektronik ortamda veya faks ile yapılabilir. Aracı Kurum'un bu çağrıyı göndermesi durumunda Müşteri'nin bir ihbar ve bildirim gerek kalmaksızın çağrıyı aldığı kabul edilir.

Borsa Kuralları ile Başlangıç Teminatları ve Sürdürme Teminatları'nın artırılması durumunda Aracı Kurum Ek-3'de belirlenen teminatların artırılmasını talep edebilir. Bu durumda Müşteri işlem teminatlarını artırılan teminat tutarlarına göre yatırmakla yükümlüdür.

Bu Sözleşme uyarınca Müşteri tarafından yatırılması gereken işlem teminatları hiçbir şekilde SPK tarafından belirlenen asgari oran ve tutarın aşığında olamaz.

Madde 13

Müşterinin Temerrüdü ve Ters İşleme Pozisyonun Kapatılması

Müşterinin teminat tamamlama çağrısına ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda Aracı Kurum, başka bir ihbara veya bildirim gerek olmaksızın Borsa Kurallarına göre pozisyonlarının bir kısmı veya tamamını ters işlem ile tasfiye edebilir. Müşteri, Aracı Kurum tarafından pozisyonun ters işlem ile kapatılması veya ters işlem yapılamaması neticesinde hesabında oluşan tüm borçları Aracı Kurum'a ödemekle yükümlüdür.

Müşteri yükümlülüklerinin tasfiyesi amacıyla, bu madde uyarınca müşteri varlıklarının kullanılmasında Aracı Kurum varlıkların makul değerleri üzerinden nakde çevrilmesi için gereken özeni göstermekle yükümlüdür.

İşbu Sözleşme uyarınca Müşteri her hangi bir nedenle Aracı Kuruma karşı temerrüde düşmesi halinde temerrüde düştüğü tutar üzerinden % oranında temerrüt faizi ödemeyi kabul eder. Temerrüt oranı Aracı Kurum tarafından serbestçe belirlenir. Belirlenen temerrüt oranı hem müşteri hem de Aracı kurum için geçerlidir. Uygulanacak temerrüt faizi, Borsa Yönetim Kurulu tarafından belirlenen ve SPK tarafından onaylanan oranın üzerinde ise düşük olan oran tatbik edilir.

Madde 14

Teminatların Nemalandırılması

Aracı Kurum tarafından Takas Merkezi'ne yatırılan Müşteri'ye ait nakit işlem teminatları günlük olarak Takas Merkezi tarafından nemalandırılır. Nemalandırmaya ilişkin esaslar Borsanın uygun görüşüyle Takas Merkezi tarafından belirlenir. Takas Merkezi tarafından nemalandırılan tutarlar Aracı Kurum tarafından Müşteri hesabına aktarılır.

III Diğer Hususlar

Madde 15

Bildirimler

Aracı Kurum tarafından "Türev Piyasalar Hesap Ekstresi", "Türev Piyasalar Açık Pozisyon Raporu", "Türev Piyasalar Müşteri Kar Zarar Raporu", "Türev Piyasalar Gayrinakdi Teminatlar Raporu", "Türev Araçlara Konu Standart Varlıklar Ekstresi" ve "Türev Araçlar Nakit Hareketleri Ekstresi"ni aylık dönemler itibariyle ilgili dönemi takip eden 2 iş günü içerisinde müşteri adresine taahhütlü olarak gönderilir. Aracı Kurum ilgili dönem için herhangi bir bilgi bulunmayan rapor veya ekstreleri Müşteri'ye göndermeme hakkına sahiptir.

Müşteri Aracı Kurum'un göndereceği ve yapacağı herhangi bir bildirim, hesap tespitine veya hesap ekstresi veya işlem sonuç formuna karşı yapacağı itirazlar ya da düzeltme taleplerini, bunların kendisine teslim ve tebliğ edilmiş sayıldığı tarihten sonra derhal Aracı Kurum'a ulaştırmakla yükümlüdür.

Aracı Kurum'un kanuni ikametgahı ve tebligat adresi yetkili Ticaret Sicili Memurluğunda tescilli bulunan ticari ikametgah adresidir.

Müşteri yetkili Ticaret Sicili Memurluğundan Aracı Kurum'un ticari ikametgahını ve bundaki değişiklikleri izlemekle yükümlü olup Aracı Kurum'a her türlü tebligatı ve bildirimini bu tarihteki ticari ikametgahına yapacaktır. Müşteri'nin ikametgahı ve Tebligat Adresi işbu Sözleşmenin başında yazılı adrestir. Müşteri ikametgah ve tebligat adresinde vaki olacak

değişiklikleri Aracı Kurum'a yazılı olarak ulaştırmış olmadıkça Aracı Kurum'un bilinen son adrese yaptığı bütün tebliğler ve bildirimler geçerlidir ve sonuç yaratır.

Aracı Kurum, seçiminde gerekli özeni göstermek kaydıyla, posta, internet servis sağlayıcısı, kurye, sigorta şirketi gibi hizmet veren üçüncü kişilerin neden olduğu zararlardan sorumlu değildir.

Madde 16

Müşteriye Ait Nakdin Değerlendirilmesi ve Müşterinin Risk ve Getiri Tercihleri

Müşteri'nin risk ve getiri tercihleri, yatırım amaçları ve mali durumu ile ilgili bilgiler Müşteri Tanıma Formunda yer almaktadır. Müşteri bu formdaki bilgilerde meydana gelen değişiklikleri Aracı Kurum'a yazılı olarak bildirinceye kadar bu formdaki bilgiler geçerli olmaya devam eder.

Müşteri, Türev Araçları alım ve satım işlemleri neticesinde hesabının alacak bakiyesi vermesi durumunda, Aracı Kurum'un, Müşteri'ye ait nakdi Aracı Kurum'un diğer müşterilerinin veya Aracı Kurum'un kendisine ait nakit ile birlikte toplu veya yalnız olarak bu Sözleşme'nin ekinde yer alan Müşteri Tercih Formu'nda belirtilen tercihlere uygun olmak üzere değerlendirmeye, bu amaçla Müşteri hesabına borç kaydı yapmaya, bu şekilde elde edilen nemaları Müşteri hesabına alacak kaydederek Müşteri'ye aktarmaya ve bu işlemler nedeniyle kendisini temsile yetkili olduğunu kabul eder. Ancak alacak bakiyesinin 250YTL.'den (Alt Limit) az olması durumunda Aracı Kurum bu bakiyeyi nemalandırmadan hesapta tutmaya yetkilidir. Aracı Kurum, Müşteri'ye bildirmek suretiyle söz konusu Alt Limit'i değiştirebilir. Müşteri, bu fıkrafta belirtilen işlemler nedeniyle ortaya çıkacak her türlü masraf ve vergiden kendisinin sorumlu olacağını, Borsa Para Piyasası'nda karşı üyenin veya paranın yatırıldığı banka veya aracı kuruluşların ödeme güçlüğüne düşmesi veya her hangi bir şekilde geri ödeme yükümlülüğünü yerine getirememesi durumunda her türlü talep ve yasal başvurular sözkonusu kurumlara yapılacaktır.

Madde 17

Ödenecek Komisyon ve Masraf

Müşteri her Alım ve Satım Emri için bu Sözleşme'de kararlaştırılmış komisyonu Aracı Kurum'a ödemekle yükümlüdür. Aracı Kurum söz konusu Komisyon'un tahsilini Müşteri'nin Aracı Kurum nezdindeki her türlü hesaplarından ihbara gerek olmaksızın mahsup etmek suretiyle gerçekleştirebilir. Müşteri'nin bu nedenle Sözleşme'yi feshetme hakkı saklı kalmak üzere, Aracı Kurum dilediği anda Müşteri'ye uyguladığı komisyon oranını değiştirebilir. Söz konusu değişiklik Aracı Kurum tarafından Müşteri'ye yazılı olarak bildirilir ve Müşteri tarafından bildirim alındığı tarihten itibaren 7 gün içerisinde yazılı olarak itiraz edilmediği takdirde taraflar arasındaki işlemlerde geçerli olur.

Bu Sözleşme kapsamında yer alan iş ve işlemlerin Aracı Kurum ve/veya üçüncü kişiler tarafından yapılması ile ilgili olarak ortaya çıkan her türlü masraf ve hizmet bedelleri (hesap işletim gideri, hesap ekstresi ve diğer bildirimlere ilişkin posta ve noter ücretleri, EFT ve diğer virman masrafları, menkul kıymetlere ilişkin saklama ücreti ile bunlara ilişkin rüçhan hakkı kullanımı, temettü ödemesi ve diğer hakların kullanımına ilişkin ücretler ve üçüncü kişilere ödenen diğer gider ve hizmet bedelleri) Müşteri tarafından ödenecektir.

Mahiyeti ne olursa olsun vergi, fon ve yükümlerin vesair her türlü yükümlülüklerin ödenmesi ve sorumluluğu ister Türkiye içinde ister Türkiye dışında olsun Müşteri'ye aittir.

Müşteri, Aracı Kurum'un vergi, resim, harç, fon, damga vergisi, komisyon, posta masrafı, kendisine ait olan muamele ücreti ve kendi namına yapılan bütün masraflar için hesabını borçlandırmaya yetkili olduğunu ve ister işlem tutarları dolayısı veya teminat tamamlama çağrısı nedeniyle isterse resim, harç, fon, damga vergisi, komisyon, posta masrafı, kendisine ait olan muamele ücreti ve kendi namına yapılan bütün masraflar dolayısı ile temerrüt durumu olduğunda temerrüt faizi uygulanacağını kabul eder.

Madde 18

Hapis ve Rehin Hakkı

Aracı Kurum'un merkezi, şubeleri veya acentaları nezdinde açılan Müşteri'ye ait hesaplarda Müşteri'nin diğer menkul kıymet alım ve satım işlemleri ile bunlar neticesinde oluşan borç ve alacaklar ile Müşteri'nin sahip olduğu Türev Araçları ve diğer menkul kıymetler izlenir.

Müşterinin bu Sözleşme hükümleri çerçevesinde gerçekleşen Türev Araçları alım ve satım ve diğer işlemleri neticesinde oluşan borç ve alacakları aynı mahiyette olduğundan Aracı Kurum, Müşteri'nin muaccel borç ve alacakları üzerinde herhangi bir beyana gerek olmaksızın takas ve mahsup yetkisine sahiptir.

Aracı Kurum, Müşteri'nin bu Sözleşme'den kaynaklanan borçlarının tamamı ödeninceye kadar, bu sözleşme hükümlerine göre Müşteri hesabında bulunan ve Takasbank nezdinde saklanan teminatlar üzerinde rehin ve hapis hakkına sahiptir.

Madde 19

Delil Şartı

Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerinde yer alan ispat hükümleri saklı kalmak kaydıyla Aracı Kurum'un telefon, telefax, elektronik ortamdaki iletişim sistemleri (Internet, Intranet vb.), veya teleks gibi iletişim araçları ile veya sözlü olarak Müşteri'den emir aldığı durumlarda, Aracı Kurum'un defter, kayıt ve belgeleri ile mevcut olması durumunda elindeki telefon kayıtları, telefax, elektronik ortamdaki iletişim sistemleri (Internet, Intranet, vb.) veya teleks sistemiyle gönderilen talimat örnekleri Aracı Kurum ile Müşteri arasındaki ilişkilerde Aracı Kuruluş kayıtları ile müşteri mutabakat unsurları birbirini teyid ettiği takdirde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 287. maddesine göre geçerli bir delil niteliğindedir.

Madde 20

Sözleşmenin Süresi ve Sona Ermesi

İşbu sözleşme süresiz olup, haklı sebeplerin varlığı halinde Aracı Kurum ve müşteri herhangi bir gerekçe göstermeden, diğer hallerde taraflar on beş gün önceden yazılı ihbarda bulunmak suretiyle Sözleşme feshedilebilir.

Sözleşmenin feshi durumunda Müşteri'nin talimatı doğrultusunda Müşteri'ye ait nakit ve menkul kıymetler bir başka kuruluşa transfer edilir. Müşteriye ait menkul kıymetler mislen teslim edilir.

Müşteri'nin Aracı Kurum'a işbu sözleşmeden doğan borcunun mevcut olması durumunda söz konusu borcun kapatılmasına kadar Sözleşme hükümleri geçerli olur

Madde 21

Sözleşmede Yapılacak Değişiklikler

Şirket işbu sözleşmedeki tüm şart ve hükümleri herhangi bir zamanda değiştirmek hakkına sahiptir. Şirket, bu değişiklikleri kabul etmediği takdirde sözleşmeyi fesih hakkının bulunduğunu yatırımcıya yazılı olarak bildirilecektir. Yatırımcı bildirim tarihinden başlayarak bir hafta içinde bu değişikliklere karşı herhangi bir yazılı itiraz bildiriminde bulunmadığı takdirde müşteri isterse sözleşmenin değiştirilen hükümlerini kabul ile ilişkinin devamını seçebilir, değişiklikleri kabul etmez ise yazılı olarak bildirerek ve varsa borçlarını ödemek kaydı ile sözleşmeyi tek taraflı fesh edebilir..

Şirket dilerse müşterisini elektronik işlemler ile sermaye piyasası işlemleri yapmaya yönlendirilebilir, müşterinin elektronik ortamda işlem yapmayı kabul etmemesi halinde Şirket, müşteriye vermiş olduğu hizmeti sona erdirerek Şirket'te olan hesabını kapatabilir. Şirket'in Türkiye Sermaye Piyasalarında mevzuata ve piyasanın teamüllerine uygun davranan bir aracı kurum olması sebebiyle bu çerçevede hareket etmeyen mevzuat ve teamüller dışında hareket eden müşterisine hizmet vermeyi reddedebilir. Yatırım hesabı sözleşmesini derhal, ihbara gerek kalmaksızın fesh edebilir ve müşterinin yatırım hesabını da kapatabilir.

Madde 22

Temsil

22.1 Tüzel kişi Müşteri, işbu Sözleşmenin imzalanması sırasında tüzel kişiliğe ait ana sözleşmeyi, noter tasdikli en yeni imza sirkülerini ve bu Sözleşmeyi, tüzel kişilik adına imzalayacak olan yetkili temsilcilerinin kimlik belgelerinin asıllarını ve Aracı Kurum'un uygun göreceği diğer her türlü belgeleri Aracı Kurum'a ibraz etmeyi kabul ve taahhüt eder. Aracı Kurum, ana sözleşme ve imza sirküleri ile birlikte bu sözleşmenin ekleri olarak muhafaza edecektir. Müşteri, Sözleşmenin imzalanması sırasında Aracı Kurum'a ibraz ettiği belgelerde vaki olabilecek değişiklikleri de derhal Aracı Kurum'a bildirmeyi kabul ve taahhüt eder.

22.2 Aracı Kurum'a karşı yalnızca imza yetkileri imza örnekleri ile birlikte tevdi edilen kimseler tüzel kişi Müşteri adına tasarruf yetkisine sahiptir.

22.3 Temsilcilerin ve/veya temsil derecelerinin geri alınması ve/veya değişmesi halinde, tüzel kişi Müşteri tarafından bu durum, yazılı olarak Aracı Kurum'a bildirilecektir. Mevzuatın öngördüğü belgelerle bu kimselerin yetkilerinin geri alındığı ya da değiştirildiği Aracı Kurum'a yazılı olarak bildirilmedikçe, tasarruf yetkileri yürürlükte kalacaktır. Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ya da başkaca herhangi bir yayın organında yetkinin geri alınması yada değiştirilmesi hakkında yapılacak olan yayımlar, tüzelkişi Müşteri tarafından Aracı Kurum'a yazılı olarak bildirilmedikçe Aracı Kurum'u bağlamayacaktır. Bildirimlerdeki gecikmeden doğabilecek her türlü zararlardan tüzel kişi Müşteri sorumlu olacaktır. Aracı Kurum hiçbir suretle sorumlu tutulamayacaktır.

22.4 Gerçek kişi Müşteri, işbu Sözleşmenin imzalanması sırasında kimlik belgesinin aslını ve Aracı Kurum'un uygun göreceği diğer her türlü belgeleri ibraz edecek ve Aracı Kurum da **ibraz edilen belgelerin** bir fotokopisini bu sözleşmenin eki olarak muhafaza edecektir.

22.5 Müşteri, bir vekil ya da temsilci marifetiyle işlem yaptırabilmek için noter marifeti ile düzenlenmiş bir vekaletnamenin veya temsil belgesinin Aracı Kurum'a ibraz edilmesinin şart olduğunu kabul eder. Aracı Kurum, tasarruf yetkisini kanıtlamak üzere kendisine tevdi edilen vekalet belgeleri ve/veya diğer belgelerin sahteliğinden sorumlu değildir.

22.6 Müşteri, işbu Sözleşme çerçevesinde yapacağı işlemlerle ilgili olarak Aracı Kurum tarafından kimlik tespiti amacıyla, kendisi ve/veya temsilcisi/vekilleri için istenecek belgeleri ibraz etmeyi kabul eder.

22.7 Genel vekaletnamelerde özel olarak bir yetki daraltımı yer almış olmadıkça bu belgeler ile Aracı Kurum'la olan ilişkilerde tasarrufta bulunmak ve bu hesapla ilgili tüm ilişkilerde Müşteri'yi Aracı Kurum'a karşı temsil etmek yetkisinin en geniş şekilde verildiği kabul edilir.

22.8 Birden fazla kimsenin imza yetkisi olup, yetkinin münferit ya da müşterek olduğu belirtilmemişse Aracı Kurum her bir imza yetkisinin münferit yetkiye sahip olduğunu kabul edebilir.

22.9 Aracı Kurum, kendisine yazılı olarak bilgi verilmiş olmadıkça, Müşteri'nin ya da üçüncü kişilerin ehliyetsizliğinin sonuçlarından veya Müşteri'yi ya da üçüncü kişileri ehliyetli saymış olmaktan ötürü sorumlu değildir. Yazılı olarak kendisine bildirimde bulunmuş olmadıkça ehliyetsizliğin ilan edilmiş olması Aracı Kurum'u bağlamaz.

Madde 23

Ortak Hesap

Birden fazla kişinin ortak hareket etmek suretiyle Aracı Kurum nezdinde ortak hesap açtırmaları durumunda, aksi yazılı olarak Aracı Kurum'a bildirilmedikçe, ortak hesap sahiplerinden her biri, diğer ortak hesap sahiplerinin muvafakatına gerek olmaksızın, münferiden Aracı Kurum'a her türlü talimat ve emir vermeğe ve ortak hesapta bulunan menkul kıymet ve nakitlerin tamamı üzerinde tasarruf etmeğe bu Sözleşme'de yazılı hükümlerden faydalanmaya yekili olacaktır. Ortak hesap sahiplerinden her biri, bu Sözleşme'den doğacak borç ve yükümlülüklerden Aracı Kurum'a karşı müteselsilen sorumludur. Aracı Kurum ortak hesap sahiplerinden birine yükümlülüğünü yerine getirmekle diğerlerine karşı da yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılır.

Madde 24

Kurtajın Tesbit ve Ödeme Esasları

Sermaye piyasası araçlarının uzun pozisyon ve kısa pozisyonla ilgili olarak işlem anında yürürlükte bulunan oranlar dahilinde ve tutarda her türlü komisyon ve buna ait Banka ve Sigorta Muamele Vergisi (BSMV) Müşteri'nin yatırım hesabından Şirket tarafından re'sen tahsil edilecektir.

Kurtaj ücreti uzun pozisyon veya kısa pozisyon emrinin gerçekleştiği günün valör zamanı uzun pozisyon veya kısa pozisyon emrinin tutarının binde olarak tahakkuk ettirilir.

Ödenmemesi halinde bu sözleşmenin **14.maddesinde** yazılan şart, esas ve oranda temerrüt faizi uygulanır.

Madde 25

İş Günü Sayılmayan Günler

Müşteri, Aracı Kurum'un ulusal bayram, hafta tatili ve genel tatil günlerinde kapalı olacağını ve Aracı Kurum'la olan ilişkilerde bu günlerin iş günü sayılmayacağını kabul eder. Aracı Kurum günlük çalışma saatlerini dilediği şekilde tespite yetkili olup, gişelerini yalnızca sabah saatlerinde Müşteri'ye ve ilgililere açık tutmaya mezdur. Müşteri, Aracı Kurum'un öğleden sonraki saatlerde gişelerini kapalı tutmasını ve ödeme yapmamasını şimdiden kabul eder.

Zorunlu nedenlerle ve grev ve/veya lokavt uygulamaları ve/veya buna benzer durumlardan ötürü Aracı Kurum'un kapalı olmasını ve bu yüzden herhangi bir talepte bulunmamayı Müşteri kabul eder. Müşteri, Aracı Kurum'un kapalı olduğu bu gibi günlerin Aracı Kurum tarafından İş Günü sayılmamasını şimdiden kabul eder. Müşteri bu gibi durumlarla Aracı Kurum'un gerekli göreceği tedbirleri almasını şimdiden kabul eder.

Madde 26

Uygulanacak Hükümler

Bu sözleşmenin Kurul ve Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası A.Ş düzenlemelerine aykırı hükümleri uygulanmaz.

Sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde Kurul ve Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası A.Ş, düzenlemeleri ve genel hükümleri uygulanır.

Madde 27

KİSMİ HÜKÜMSÜZLÜK

Bu sözleşmenin herhangi bir hükmünün geçersiz olması halinde bu hükümsüzlük sözleşmenin geçerliliğini etkilemez.

Madde 28

Yetki

Sözleşmeden doğan uyuşmazlıklarda İstanbul Mahkemeleri ve İcra Müdürlükleri yetkilidir.

Madde 29

TEBLİGAT ADRESİ

Taraflar, tüm tebligatları için, aşağıda adlarının/unvanlarının altında yazılı adreslerini kanuni ikametgah olarak kabul ettiklerini beyan ile bu sözleşmenin akdinden sonraki adres değişikliklerini diğer tarafa iadeli-taahhütlü mektupla bildireceklerini, bildirmedikleri takdirde, bu adreslere yapılacak her türlü tebligatı kendilerine yapılmış sayılacağını kabul ederler.

Taraflar, 29 maddeden ve ekleri ile birlikte 31 sayfadan oluşan işbu Sözleşmenin tamamını okuduklarını, her sayfayı ayrı ayrı imza ve paraf etmeye gerek olmadığını, tüm sözleşme hükümlerinin kendileri hakkında geçerli olacağını kabul ve beyan ederler.

İşbu sözleşme/...../..... tarihinde iki nüsha halinde imzalanmış ve bir sureti MÜŞTERİ'ye teslim edilmiştir.

Müşteri

Ad-Soyad :

Adres :

İmza :

Aracı Kurum

MÜŞTERİ TANIMA FORMU

Hesap No : Ana adı :
Müşteri Adı : Baba adı :
Doğum Yeri/Tarihi: Cinsiyet : K E
Kimlik Türü :
Ehliyet Nüfus Cüzdanı Veli/ Vasi Durumu
Yok Veli Vasi
Kimlik No :

Müşteri Türü

Yerli Yabancı Bireysel Kurumsal

Ev Adresi : _____

Bu Ev Kendi Eviniz Lojman
Kira Aile bireylerinden birine ait Diğer

Bu adreste oturduğunuz süre : _____ yıl

Telefon

Ev: _____ İş: _____ Cep: _____ Faks: _____

E-mail: _____

Eğitim Durumu :

Medeni Durumu : Evli Bekar

Çocuk Sayısı : _____

Mesleğiniz :

Asker Doktor İşçi Müşavir / Hukuk Serbest Meslek Banka / Finans Diğer Mimar / Mühendis

Çalıştığınız Şirket / Kurum : _____ Kamu Özel

Unvanınız : _____

İş Adresi : _____

Mali Bilgiler

Vergi Dairesi : _____ **Vergi No :** _____

Banka Bilgileri

Banka Adı : _____ **Şube Adı :** _____

Daha önce çalıştığınız Aracı Kurumlar: _____

Kullanmakta olduğunuz kredi kartları var mı? Evet Hayır

Banka adı : _____ Limit: _____

Sahip olduğunuz gayrimenkuller : 1 _____ ili: İlçesi:
2 _____ ili: İlçesi:

Otomobiliniz var mı? : Evet Hayır

Aylık ortalama geliriniz

500 milyon altı 500 milyon – 1 milyar 1 – 3 milyar 3 milyar üstü

Aylık tasarruf tutarınız

0 – 500 milyon 500 – 1 milyar 1 milyar ve üzeri

Yatırımcı profili

Daha önce aşağıdaki
yatırım araçlarına
yatırım yaptınız mı?
Evet Hayır

Bu yatırım araçlarının risk
ve getirileri hakkında bilgi
sahibiyim
Evet Hayır

Hisse senedi

Repo

Hazine Bonosu / Devlet Tahvili

Yatırım Fonu

Döviz

Altın

Risk Tercih.

Yatırım yaparken aşağıdakilerden hangisi sizi en çok ilgilendirir?

Riski az ve Garanti Getiri

Biraz Daha Fazla Getiri İçin Sınırlı Risk Almak

Risk Alarak Yüksek Getiri Elde Etmeye Çalışmak

Hesaptaki Alacak Bakiyesinin Değerlendirilme Esasları

Türev Araçları ve satım işlemleri neticesinde hesabımın alacak bakiyesi vermesi durumunda hesabımdaki nakdin, aşağıda işaretlenmiş olan tercihlerim doğrultusunda değerlendirilmesini talep ederim.

a- Borsa Para Piyasasında

b- Bankalar nezdinde açılacak vadesiz Türk Lirası hesaplarında

c- Bankalar nezdinde açılacak döviz tevdiat hesaplarında

d- B tipi yatırım fonu katılma belgelerinde

Araç Kurum Müşteri hesabındaki nakdi, yukarıda işaretli müşteri tercihleri arasından uygun gördüğü birinde veya bir kaçında değerlendirebilir.

Yukarıda vermiş olduğum bilgilerin tümünün doğru ve eksiksiz olduğunu kabul ve beyan ederim.

Müşteri Adı/ Soyadı :

İmza :

Yukarıda yer alan formu kendi isteğimle bilinçli bir şekilde boş bıraktığımı ve sorumluluğun bana ait olacağı hususunda yetkili personelce uyarıldığımı, formdaki bilgilerimin değişmesi halinde güncellenmesi gerektiğini, aksi takdirde Aracı Kurum'daki formumun esas alınacağını beyan ederim.

Müşteri Adı/ Soyadı :

İmza :

VADELİ İŞLEMLER PİYASASI RİSK KILAVUZU

Bu kılavuzla amaçlanan, yatırımcı olarak sizin vadeli işlemler piyasasında alım-satım yapmanızı özendirmek veya sizi bu fikrinizden caydırmak değil, size piyasada karşılaşılabileceğiniz riskler konusunda bilgi vermek ve aydınlatmaktır.

Finansal piyasalarda risk, yapılan yatırım sonucu elde edilmesi beklenen getirinin sabit olmayıp belli değişkenlere bağlı olarak değişmesinden kaynaklanır. Beklenen getiri ise, piyasanın değişik durumlarında elde edilebilecek getirilerin bir çeşit ortalamasıdır.

Bu kılavuz, vadeli işlem piyasalarında işlem gören vadeli sözleşmelerden sadece vadeli işlem (futures) sözleşmelerinin alım-satım ve takas işlemleri sonucunda ortaya çıkabilecek riskleri anlatmaktadır.

1. Vadeli İşlem (Futures) Sözleşmelerinde Risk

Vadeli işlem sözleşmelerinin en temel özelliği, kredili alış ve açığa satış işlemlerinde olduğu gibi düşük miktarda para ve/veya teminatla büyük pozisyonlar alınabilmesine imkan vermesidir. Yüksek kaldıraç etkisi ile bu piyasalarda yüksek getiriler elde edilebileceği gibi, büyük zararlarla karşılaşma ihtimali de vardır. Bununla beraber, vadeli işlemler etkin bir risk yönetimi aracı olması, yatırılan nakit teminata faiz getirisi sağlaması imkanları gözönüne alındığında yatırımcılar açısından oldukça caziptir.

Geleceğe dönük belirsizliklerin giderilmesine yardımcı olması açısından vadeli işlem piyasaları önemli rol oynamaktadır. Yüksek kaldıraç etkisi yardımıyla spekülative amaçlı büyük pozisyonlar alınabilmesinin yanı sıra, vadeli işlem piyasaları spot piyasada tutulan pozisyonların olası fiyat düşüşlerine karşı korunma sağlayarak geleceğe dönük belirsizliklerin giderilmesine yardımcı olur. Ayrıca, yatırımcıların gelecekte gerçekleşmesini bekledikleri nakit akışlarına uygun olarak şimdiden pozisyon almalarını sağlar. Alternatif bir piyasa olması açısından da, spot piyasadaki dengesizliklerin arbitraj işlemleri yardımıyla asgari seviyeye indirilmesine olanak vermektedir.

Vadeli İşlemler Piyasası'nda vadeli işlem sözleşmesi alım-satımında bulunan her yatırımcı, yaptığı işlem sonucunda kar elde edebileceği gibi önemli ölçüde zarar riski ile de karşı karşıya kalabilecektir. Ortaya çıkacak zarar miktarı, başlangıç teminatını aşabileceği gibi, yatırımcının aracı kuruluşunda açtığı hesabındaki teminatın tümünü de aşabilir.

Piyasada fiyat hareketleri dolayısıyla ortaya çıkabilecek zarar miktarını sınırlamak amacıyla alınabilecek birtakım önlemler bulunmakla beraber, bu önlemlerin mutlak etkinliği konusunda hiçbir garanti bulunmamaktadır. Bu nedenle, vadeli işlem sözleşmesi alım-satım işlemine taraf olacak yatırımcılar, potansiyel risk yönetim tekniklerini anlamak ve uygulamak zorundadırlar.

2. Vadeli İşlem Sözleşmesinin Seçimi

Farklı vadeli işlem sözleşmeleri, farklı zaman dilimlerinde farklı derecelerde risk ve getiri içerir. Bir vadeli işlem sözleşmesinin piyasası belli bir zaman aralığında yukarı veya aşağı doğru hızla hareket edebileceği gibi diğer belli bir zaman aralığında da oldukça dar bir bantta hareket edebilir.

Bu nedenle, yatırımcı olarak sizin, almak veya satmak istediğiniz vadeli işlem sözleşmesini belirlerken, piyasada mevcut bilgiler ışığında, hedeflerinize ve üstlenmeyi düşündüğünüz risk seviyesine en uygun olan alternatifi seçmeniz gerekmektedir. Diğer taraftan, geçmişte veya bugün piyasada gerçekleşen fiyat hareketleri, gelecekte de aynı gelişmelerin olacağına garanti vermez. Belli bir zaman aralığında sıkışan ve durağan hareket eden fiyatlar aniden çok büyük dalgalanmalar gösterebileceği gibi bunun tersi bir durumla da her an karşılaşma ihtimaliniz bulunmaktadır.

3. Vadeli İşlem Sözleşmesinde Pozisyon Alınması

Bir vadeli işlem sözleşmesini alan taraf uzun, satan taraf ise kısa olarak adlandırılır. Uzun taraf, sözleşmenin fiyat artışlarından kar ederken, kısa taraf zarar eder. Benzer şekilde, sözleşmenin fiyatı düştüğünde uzun taraf zarar, kısa taraf ise kar edecektir.

4. Teminat Sisteminin İşleyişi

Vadeli İşlemler Piyasası'nın temelini, teminat sisteminin etkin işleyişi oluşturmaktadır. Bu nedenle, sizin yatırımcı olarak riskinizi anlamanız açısından farklı piyasa şartları altında teminat sisteminin size sağlayacağı avantajları ya da karşı karşıya bırakacağı riskleri bilmeniz gerekmektedir.

Vadeli İşlemler Piyasası'nda işlem yapmak üzere yatırılan teminat, basit bir depozito olmasının ötesinde, yatırımcı olarak piyasada karşı karşıya kaldığınız zararların veya elde ettiğiniz karların yansıtılacağı ve günlük uzlaşmanın gerçekleşeceği, böylelikle tüm yatırımcıların karşı taraf kredi riskinin merkezi bir Takas Kurumu'na devredilebileceği bir "işlem karşılığı" niteliğindedir.

4.1. Başlangıç Teminatı

Vadeli İşlemler Piyasası'nda açılan her pozisyon bazında, gerçekleştirilen işlemin parasal değeri karşılığı dikkate alınarak Borsa tarafından belirlenen bir tutarın Takas Merkezi'ne teminat olarak yatırılması gerekmektedir. Buna "başlangıç teminatı" adı verilir. Borsa, değişen piyasa şartlarını ve risklerini gözönüne alarak bu tutarı zaman içinde arttırıp azaltabilir.

Bununla birlikte, aracı kuruluşunuz sizden gün içinde tutulan pozisyonlara göre değişen fiyat hareketlerine bağlı olarak ek teminat isteyebilir. Bu açıdan, aracı kuruluşunuzu seçerken sizden talep edeceği başlangıç teminatının Borsa tarafından belirlenen tutarın ne kadar yakınında olacağını sorgulamanız ve imzalayacağınız anlaşmayı dikkatle incelemeniz gerekmektedir.

4.2. Piyasaya Göre Ayarlama - Sürdürme Teminatı - Teminat Çağrısı

Her gün sonunda, açık olan vadeli işlem pozisyonu üzerinden piyasadaki olumlu ve olumsuz fiyat değişimleri sonucunda ortaya çıkan karlar veya zararlar teminatınıza günlük olarak yansıtılacaktır (piyasaya göre ayarlama).

Güncelleştirme işlemleri sonrasında, aracı kuruluşunuzdaki hesabınızın, nakit piyasadaki fiyat hareketleri sonucunda, Borsa tarafından belirlenmiş olan “sürdürme teminatı” değerine ulaşması veya bu değerın altına düşmesi durumunda aracı kuruluşunuz sizden teminatınızı en kısa süre içerisinde tekrar “başlangıç teminatı” seviyesine getirmenizi isteyecektir (teminat tamamlama çağrısı).

Örneğin, Aralık 2001 dolar vadeli işlem sözleşmesini almak veya satmak için yatırmanız gereken başlangıç teminatı 4 Milyar TL, Borsa tarafından belirlenen sürdürme teminatı da 3 Milyar TL olsun. Piyasadaki olumsuz fiyat hareketleri sonucunda ortaya çıkan zarar sonucunda teminatınız 2.9 Milyar TL seviyesine düştüğünde, aracı kuruluşunuz sizden ek olarak 1.1 Milyar TL daha teminat yatırmanızı, yani teminat hesabınızı 4 Milyar TL seviyesine çıkarmanızı isteyecektir.

Teminat tamamlama çağrısı sonrası Borsa tarafından belirlenen ve aracı kuruluşunuz tarafından size bildirilen zaman ve şekilde istenen teminatı nakit olarak yatırmadığınız takdirde, aracı kuruluşunuz, size hiçbir ihbarda bulunmadan, açık pozisyonlarınızı likide etmek suretiyle elden çıkarma hakkına sahip olacaktır.

4.3 Olağanüstü Durum Teminatı

Yukarıda anlatılan teminatlara ek olarak Borsanın olağanüstü durumlarda Olağanüstü Durum Teminatı adı altında ek teminat isteme hakkı da bulunmaktadır.

5. Belge ve Dokümanların İncelenmesi

Vadeli İşlemler Piyasası’nda aracı kuruluşunuz vasıtasıyla işlem yapmak istediğiniz zaman, yatırımcı olarak sizin öncelikli olarak aracı kuruluşunuzla imzalayacağınız her türlü belge ve dokümanı incelemeniz, aracı kuruluşunuzun sizden teminat çağrılarına nasıl ve ne zaman cevap vermeniz gerektiği konusundaki beklentilerini anlamanız ve aracı kuruluş seçiminizi yaparken bunu da gözönünde bulundurmanız gerekmektedir. Ayrıca, sahip olduğunuz pozisyonlarınıza ilişkin riskinizi sürekli olarak takip edebilmek için, aracı kuruluşunuzdan her gün sonunda, yapılan işlemlerin ve teminat hesap bakiyenizdeki değişikliklerin bildirilmesini talep edebilirsiniz.

6. Yatırımcı Açısından Risk Yönetimi

Yatırımcı açısından risk yönetiminde dikkat edilmesi gereken başlıca noktalar, piyasanın likiditesi, alım-satımda doğru zamanın seçimi ve takip edilecek alım-satım stratejisinin etkinliği gibi konulardır.

6.1. Likidite Faktörü

Piyasada işlem yapan yatırımcıların bilmesi gereken en önemli noktalardan biri, bazı sözleşmeler ve bazı teslimat vadelerinin diğerlerine kıyasla daha aktif olarak alınıp satıldığı

ve dolayısıyla daha likit olduğudur. Bu konuda kullanılacak en önemli kriter, işlem hacmi ve açık pozisyon sayısıdır.

Vadeli İşlemler Piyasası'nda pozisyonunuzu ters bir pozisyon almak suretiyle kapatabileceğiniz likit bir piyasanın varlığı her zaman mümkün olmayabilir. Bu durum genellikle, vadeli işlem fiyatının Borsa tarafından izin verilen günlük maksimum artış ve azalış limitinde hareket ettiği zamanlarda geçerli olup, bu zamanlarda normal piyasa üyeleri içinden emrinizi karşılayacak üyeyi bulmakta zorlanabilirsiniz. Bu dönemlerde, eğer söz konusu sözleşmede işlem yapıyorlarsa, piyasa yapımcılar da piyasaya verdikleri çift taraflı fiyat kotasyonlarını en geniş banttan tutmak suretiyle piyasada istediğiniz işlemi istediğiniz fiyattan gerçekleştirmenize imkan vermeyebilirler.

6.2. Doğru Zamanlama

Vadeli işlem sözleşmesi alım-satım işlemlerinde, fiyatların hareket edeceği yön konusunda haklı olmak çoğu zaman yeterli değildir. Aynı zamanda fiyat hareketlerinin gerçekleşeceği zamanı da iyi tespit etmek gerekmektedir. Piyasada gerçekleşebilecek olumsuz fiyat hareketleri size kısa vadede üstlenemeyeceğiniz ölçüde büyük zararlar yaşatabileceği gibi, uzun vadede sizi haklı çıkarıp çok büyük karlar elde etmenizi de sağlayabilir. Bu açıdan aldığınız pozisyonu ne kadar süreyle taşıyabileceğiniz büyük önem taşımaktadır.

Örnek: Ocak ayında, Mart dolar vadeli işlem sözleşmesini 1,500,000 seviyesinden, 30 Milyar TL başlangıç teminatı yatırmak suretiyle satın aldığınızı, sürdürme teminatınının 25 Milyar TL ve sözleşme büyüklüğünün ise 100,000 \$ olduğunu kabul edelim. Sözleşmeyi aldıktan bir gün sonra, sözleşmenin fiyatı 1,350,000 seviyesine düştüğünde 15 Milyar TL ((1,500,000-1,350,000)*100,000 \$) zarar hesabınıza yansıtılır ve hesabınızdaki toplam teminat 15 Milyar TL'na düşer. Aracı kuruluşunuz sizden 15 Milyar TL yatırmanızı yani, başlangıç teminatı seviyesi olan 30 Milyar TL'nı hesabınızda bulundurmanızı ister. İstenen teminatı yatırmamanız durumunda temerrüde düşeceğinizden dolayı, daha fazla zarar etmemeniz için aracı kuruluşunuz sizin pozisyonunuzu likide eder ve Takas Merkezi nezdindeki bütün teminatlarınızı da bu yükümlülüğünüzü karşılamak amacıyla kullanabilir. Bunu yaptığında ise, bu tarihten itibaren sözleşme fiyatının tekrar yükselmesi, pozisyonunuz kapandığından dolayı sizin için hiçbir önem taşımayacaktır.

Eğer yukarıdaki durumda risk üstlenmeyi kabul edip, teminatınızı sürekli arttırmak suretiyle pozisyonunuzu taşımayı göze alırsanız, ileride vadeli işlem sözleşmesi fiyatlarının birden yükselmesi durumunda kar elde etme imkanınız olacaktır.

Dolayısıyla, başarılı bir vadeli işlem sözleşmesi alım-satım işlemi için, vadeli işlem sözleşmesinin seçimi kadar, alım-satım kararının veriliş zamanı ve pozisyon alındıktan sonra teminat tamamlama çağrısına cevap verebilecek ilave teminatınızın bulunup bulunmadığı da çok önemlidir.

6.3. Vadeli İşlemler Piyasası'nda Alım-Satım Stratejileri

Vadeli işlem piyasalarında, aracı kuruluşunuza piyasada karşı karşıya kaldığınız zararı belli bir seviyede durdurma emri (stop loss order) verme imkanınız da bulunmaktadır. Bu emirleri kullanarak örneğin, piyasa fiyatı belli bir seviyeye geldiğinde daha önce almış veya satmış olduğunuz bir vadeli işlem sözleşmesini belli bir fiyat seviyesinden otomatik olarak satabilir veya alabilirsiniz. Böylece, piyasada pozisyon aldıktan sonra bu pozisyonu ne zaman likide

edeceğinize karar vermek için devamlı piyasayı izlemek zorunda kalmazsınız. Bu emir türü, vadeli işlem fiyatı beklentilerinizin tersine hareket ettiği durumlarda kullanıldığından “zararı belli bir seviyede durduran emir türü” olarak da tanımlanabilir.

Örneğin, dolar vadeli işlem sözleşmesini 1,100,000’den almak ve zararınızı da 50,000 TL’de sınırlı tutmak istediğinizde, aracı kuruluşunuza vadeli işlem fiyatı 1,050,000’ye düştüğünde pozisyonunuzu kapatması için “şarta bağlı emir” (strateji emri) verebilirsiniz. Piyasa, belirlediğiniz seviyeye (1,050,000’ye) geldiğinde, şarta bağlı emriniz sisteme girilecektir.

Bununla birlikte, piyasada her zaman belirlediğiniz fiyattan işlem gerçekleştirmeniz mümkün olmayabilir. Dalgalı seyir izleyen bir piyasada, fiyatlar çok hızlı artış ve azalış gösterdiğinden dolayı, pozisyonunuzu istediğiniz anda istediğiniz fiyattan kolayca likide etme şansınız bulunmayabilir. Bu şartlar altında, aracı kuruluşunuzun tek yükümlülüğü sizin emrinizi piyasada en uygun fiyattan gerçekleştirmek olacaktır.

Birtakım olağandışı gelişmeler olduğu durumlarda piyasada işlem gören vadeli işlem sözleşmesi fiyatı tavan veya taban olabilir. Hatta piyasa yapıcılığı sistemi ile desteklense dahi piyasada alıcı veya satıcı bulunmayabilir. Bu durumda emrinizi istediğiniz fiyattan o gün gerçekleştirmeniz mümkün olmayabilir. Buna rağmen şarta bağlı emir (stop loss order) girmek suretiyle piyasanın olumsuz değişmesi durumunda daha hızlı hareket edebilir ve zararınızı daha aza indirebilirsiniz.

Ayrıca, şarta bağlı emirler belli bir kar stratejisini gerçekleştirmek amacıyla da kullanılabilir. Örneğin, siz 1,100,000’den dolar vadeli işlem sözleşmesi aldığınızda, doların değeri 1,400,000’e çıktığında, aracı kuruluşunuza 1,300,000 fiyat seviyesi şartına bağlı emir verip karınız belli bir seviyeye ulaştığında satış emrinizin sisteme otomatik olarak girilmesini sağlayarak karınızı realize edebilirsiniz. Bu yaklaşımınız piyasada elde edebileceğiniz 300,000 TL kardan, 200,000 TL’lık kısmını garanti altına alırken, aynı zamanda her türlü fiyat hareketinden yatırımcı olarak faydalanmanızı da sağlayacaktır. Bununla birlikte, bu ve benzeri tip emirleri değişen piyasa şartları karşısında dikkatle takip etmeniz gerekmektedir.

Diğer taraftan, vadeli işlem piyasalarında, karşılaştığınız riski sınırlamak amacıyla, aynı anda bir vadeli işlem sözleşmesinde uzun, farklı bir vadeli işlem sözleşmesinde kısa pozisyon alarak “yayılma pozisyonu” (**spread**) da oluşturabilirsiniz. Bu stratejideki amaç, her iki sözleşmenin fiyatı arasındaki farkın (bazın) genişlemesi veya daralmasından yararlanarak kar elde edilmesidir. “Yayılma pozisyonu”nda genellikle kazanç veya kayıplar, vadeli işlem genel fiyat seviyesindeki değişimden ziyade her iki sözleşme arasındaki fiyat farklılığı üzerinden ortaya çıktığından dolayı, bu yaklaşım vadeli işlemler piyasasında “düz pozisyon” (outright position) almaktan daha muhafazakar ve daha az risklidir.

6.4. Vadeli İşlemler Piyasası’nda Alım-Satım Strateji Örnekleri

Vadeli işlem piyasalarında, korunma veya spekülasyon amaçlı işlem yapılabileceği gibi, çeşitli strateji emirleri yoluyla alım-satım işlemi gerçekleştirilmesi imkanı da bulunmaktadır. Aşağıda, korunma amaçlı ve spekülasyon amaçlı işlemler ile yayılma pozisyonu kullanımını açıklayan farklı tipte örnekler verilmektedir.

Örnek 1 - Korunma Amaçlı İşlem

Aralık ayı başında yaptığı ihracat işlemi sonucunda alacağı olan ABC firması piyasada doların değer kaybı riskinden korunmak istemekte, Mart ayında doların 1,050,000'nin altına düşmesinden endişe etmekte ve muhtemel fiyat düşüşlerinden korunmak amacıyla Mart dolar vadeli işlem sözleşmesini 1,050,000'den satarak elde edeceği parayı tam korumaya almayı amaçlamaktadır. Bu işleme ilişkin detaylar ve firmanın elde edeceği getiri aşağıda belirtilmiştir.

Spot ile vadeli fiyatlardaki değişimin aynı olduğu varsayılmıştır, ancak korunma amaçlı işlemlerin gerçekleştirilmesinde çok değişik yaklaşımlar bulunduğu gibi, spot ve vadeli işlem fiyatları arasındaki değişimlerin de farklı olabileceği göz önünde bulundurularak, her zaman tam bir korunma beklenmemelidir.

İhracat tutarı	= 500,000 \$
Doların spot piyasa değeri	= 1,000,000
Dolar vadeli işlem sözleşmesinin değeri	= 1,050,000 TL
Sözleşme büyüklüğü	= 100,000 \$

Satılacak sözleşme sayısı = 500,000 \$ / 100,000 \$ = 5 sözleşme

	Mart Endeks VİS Fiyatı	Portföy Değeri	Portföy Kar/Zararı	VİS Kar/Zarar	Toplam Kar/Zarar
Senaryo 1	950,000	475 Milyar	-25 Milyar	50 Milyar	25 Milyar
Senaryo 2	1,050,000	525 Milyar	25 Milyar	0	25 Milyar
Senaryo 3	1,100,000	550 Milyar	50 Milyar	-25 Milyar	25 Milyar

Tablodan da görüleceği üzere, doların değeri ne olursa olsun portföyün toplam getirisi değişmemiş ve her durumda 25 Milyar TL karla dönem sona ermiştir.

Örnek 2 - Spekülasyon Amaçlı İşlem

Piyasada fiyat artışları beklentisi içinde olan ve spot piyasada pozisyon taşımayan XYZ Şirketi Mart ayında doların yükseleceği beklentisi ile Aralık ayında Vadeli İşlem Piyasası'nda uzun pozisyon almıştır. Sözleşmeye ilişkin veriler ve yatırımcının farklı piyasa senaryoları altında elde edeceği kar zarar aşağıda gösterilmiştir.

Doların spot piyasa değeri	= 1,060,000
Dolar vadeli işlem sözleşmesinin değeri	= 1,085,000
Sözleşme büyüklüğü	= 100,000 \$
Başlangıç teminatı	= 20 Milyar TL

	Mart Endeks VİS Fiyatı	VİS Kar/Zarar (TL.)	Getiri Oranı
Senaryo 1	985,000	-10 Milyar	- % 100
Senaryo 2	1,085,000	0	% 0
Senaryo 3	1,185,000	10 Milyar	% 100

Dolar vadeli işlem sözleşmesinin değeri 1,095,000 seviyesine yükseldiğinde, sözleşmeyi alan taraf 1 Milyar TL (= (1,095,000-1,085,000) * 100,000 \$) kar elde edecektir. Bu kar, başlangıçta yatırılan 20 Milyar TL ile karşılaştırıldığında % 5'lik bir getiriye ifade etmektedir. Diğer bir ifade ile, spekülasyon amaçlı pozisyon alan XYZ Şirketi, dolar vadeli işlem

sözleşmesinin yaklaşık % 1 artışı karşısında yatırdığı teminat üzerinden spotta elde edeceği getirinin (% 1) 5 katı kadar (% 5) kar elde etmiştir.

Örnek 3 - Yayılma Pozisyonu

Yukarıda verilen örnekler piyasadaki fiyat artış veya azalışlarından korunmak veya faydalanmak amacıyla doğrudan pozisyon alınması işlemine ilişkin olup, bunun dışında piyasada takip edilebilecek farklı alım-satım stratejileri de vardır.

En basit tanımla, yayılma pozisyonu (spread), bir vadeli işlem sözleşmesinin alınıp diğer bir vadeli işlem sözleşmesinin satılması işlemi içerir. Amaç, bir vadeli işlem sözleşmesinin alım fiyatı ile diğer bir vadeli işlem sözleşmesinin satım fiyatı arasındaki farktan kar elde etmektir.

Bugünkü tarih	= 15/12/2001
Mart 2001 dolar vadeli işlem sözleşmesinin değeri	= 1,050,000 TL
Mayıs 2001 dolar vadeli işlem sözleşmesinin değeri	= 1,075,000 TL
Her iki vadeli işlem sözleşmesi arasındaki fark	= 25,000
Sözleşme büyüklüğü	= 100,000 \$

ABC Şirketi, yaptığı piyasa analizleri sonucu, önümüzdeki birkaç ay içinde, her iki sözleşme arasındaki farkın (bazın) 25,000 TL üzerine çıkacağını tahmin etmektedir. Eğer Şirket öngörüsünde haklıysa, bu durumda piyasada Mart dolar vadeli işlem sözleşmesi satıp (daha düşük fiyatlı sözleşme), Mayıs dolar vadeli işlem sözleşmesi (daha yüksek fiyatlı sözleşme) satın alarak kar elde edebilecektir.

Gelişen olayların Şirketi haklı çıkarması ve Şubat ayında Mart dolar vadeli işlem sözleşmesi fiyatının 1,060,000'e ve Mayıs dolar vadeli işlem sözleşmesi fiyatının ise 1,090,000'e yükselmesi durumunda, 30,000 TL bir fark ortaya çıkacaktır. Her iki sözleşmeyi de bu anda likide ederek, Şirket aldığı dolar vadeli işlem sözleşmesi üzerinden 5,000 (=30,000 – 25,000) birimlik net kazanç elde etmiş olacaktır. Bir sözleşme büyüklüğünün değeri 100,000 \$ olduğundan dolayı, bu işlem sonucunda Şirketin net kazancı 500 Milyon TL olacaktır.

7. Takas Kurumu'nun Sorumluluğu

Vadeli işlem piyasalarında gerçekleştirilen işlemlerde Takas Merkezi, sözleşmenin alıcısına karşı satıcı ve satıcısına karşı alıcı rolünü üstlenir ve böylece vadeli ve opsiyonlu işlem sözleşmesinin emrettiği tüm hak ve yükümlülüklerin sorumluluğunu, nezdindeki teminat ve güvence fonu ile sınırlı olmak üzere, üzerine almış olur. Bunun karşılığında, alıcı ve satıcıdan belli bir tutarda teminat alır ve piyasadaki fiyat hareketlerine göre teminat tutarlarını sürekli güncelleştirerek sistemin riskini kontrol eder. Her sözleşmenin bir satıcı ve bir de alıcı tarafı bulunduğu için, Takas Merkezi her takas günü sonrasında sıfır net pozisyona sahip olur.

8. Sistem Açısından Risk Var mı ?

Vadeli işlem piyasaları alım-satım sisteminde, sözleşmelere taraf olan yatırımcılar için takas açısından oluşabilecek riskler en aza indirgenmiştir. Bunda, Takas Merkezi'nin sözleşmenin tarafları açısından merkezi muhatap olması, vadeli işlemler piyasasının mali yeterliliğini ve güvenilirliğini nezdindeki teminat ve güvence fonu ile sınırlı olmak üzere garanti altına alması yatmaktadır.

9. Pozisyon Limitleri

Vadeli sözleşmelerde, piyasanın tek bir hesap sahibi veya tek bir aracı kuruluş tarafından yönlendirilmesini önlemek amacı ile, hesap bazında ve üye bazında pozisyon limitleri konulabilir. Pozisyon limitleri, sözleşme sayısı ve piyasada sahip olunan açık pozisyonun belli bir oranı cinsinden hesaplanır. Borsalar, hesap bazında ve firma bazında farklı pozisyon limitleri belirleyebilirler. Pozisyon limitlerinin düzenlenmesindeki amaç, üyelerin piyasada üstlenecekleri riski belli bir düzeyde tutmaktır.

Bu açıdan bakıldığında, hisse senetleri spot piyasasından farklı olarak aracı kuruluşunuz vasıtasıyla alabileceğiniz pozisyonların sınırlı olduğunu bilmeniz ve portföyünüzü ona göre şekillendirmeniz gerekmektedir.

TÜREV ARAÇLAR RİSK BİLDİRİM FORMU

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası nezdinde yapacağınız alım-satım işlemleri sonucunda kar elde edebileceğiniz gibi zarar riskiniz de bulunmaktadır. Bu nedenle, Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası'nda işlem yapmaya karar vermeden önce, piyasada karşılaşılabileceğiniz riskleri anlamanız, mali durumunuzu ve kısıtlarınızı dikkate alarak karar vermeniz gerekmektedir.

Bu amaçla, “Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Faaliyeti”ne ilişkin Seri:V No:46 “Aracılık Faaliyetleri ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ”in 57. maddesinde öngörüldüğü üzere “Türev Araçlar Risk Bildirim Formu”nda yer alan aşağıdaki hususları anlamanız, ve bunların tümünü baştan kabul ettiğinizi beyan etmeniz gerekmektedir.

Uyarı:

İşlem yapmaya başlamadan önce Şeker Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin “Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Yetki Belgesi” olup olmadığını kontrol ediniz. Türev araçların alım satımına aracılık faaliyeti konusunda yetkili olan banka ve sermaye piyasası aracı kurumlarını www.spk.gov.tr veya www.tspakb.org.tr web sitelerinden öğrenebilirsiniz.

Tanımlar:**Borsa :**

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası A.Ş.'ni,

Aracı Kuruluş :

Şeker Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'yi,

Piyasa :

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası A.Ş. sözleşmelerinin işlem gördüğü piyasaları,

Vadeli İşlem Sözleşmesi :

Belirli bir vadede, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte ekonomik veya finansal göstergesi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve döviz alma veya satma yükümlülüğü veren sözleşmeyi,

Opsiyon Sözleşmesi :

Opsiyonu alan tarafa belirli bir vadede veya belirli bir vadeye kadar, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte ekonomik veya finansal göstergesi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve döviz alma veya satma hakkı veren, satan tarafı ise yükümlü kılan sözleşmeyi,

Uzun Pozisyon (Vadeli İşlem Sözleşmelerinde) :

Sözleşmenin vadesi geldiğinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktarda satın alma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

Uzun Pozisyon (Opsiyon Sözleşmelerinde) :

- 1) Alım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktarda satın alma ya da nakdi uzlaşmada bulunma hakkını,
- 2) Satım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmada bulunma hakkını,

Kısa Pozisyon (Vadeli İşlem Sözleşmelerinde) :

Sözleşmenin vadesi geldiğinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

Kısa Pozisyon (Opsiyon Sözleşmelerinde) :

- 1) Alım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirlenen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,
- 2) Satım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satın alma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

Ters İşlem – Pozisyon Kapatma :

Aynı özelliklere sahip sözleşme bazında olmak kaydıyla, söz konusu sözleşmenin işlem gördüğü piyasadaki son işlem gününe kadar uzun pozisyon karşısında kısa pozisyon, kısa pozisyon karşısında ise uzun pozisyon alınarak pozisyonun tasfiyesini,

Opsiyon Primi :

Opsiyon sözleşmesini alan tarafın, opsiyon sözleşmesini satan tarafa, sözleşmede yer alan haklar karşılığında ödemekle yükümlü olduğu primi,

Kullanım Fiyatı :

Opsiyon sözleşmelerinde, sözleşmeye konu olan varlığın alım veya satım hakkının vade süresince veya vade sonunda kullanılabilceği fiyatı,

Uzlaşma Fiyatı :

Gün sonlarında hesapların güncelleştirilmesinde kullanılmak üzere sözleşme türü bazında Borsa kuralları uyarınca hesaplanan fiyatı,

Pozisyon Limitleri :

Her bir sözleşme, hesap ve/veya Borsa üyesi bazında, tüm teslimat vadelerinde toplam olarak veya aynı sözleşme türü bazında çeşitli teslimat vadelerinde ara toplam olarak sahip olunabilecek azami pozisyonu,

Başlangıç Teminat:

Pozisyon açılırken yatırılması zorunlu olan tutarı,

Sürdürme Teminatı :

Piyasadaki günlük fiyat hareketleri karşısında güncelleştirilen teminat tutarlarının korunması gereken alt sınırı,

ifade etmektedir.

RİSK BİLDİRİMİ

Aracı kuruluş ile vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi alım satım aracılığına ilişkin olarak imzalanacak “Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Çerçeve Sözleşmesi”nde belirtilen hususlara ilaveten;

1. Aracı kuruluş nezdinde açtıracağınız hesap ve bu hesap üzerinden Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası’nda gerçekleştirilecek tüm işlemler için Sermaye Piyasası Kurulu, Borsa ve Takas Merkezi tarafından çıkartılan ilgili her türlü mevzuat ve benzeri tüm idari düzenleme hükümlerinin uygulanacağını,
2. Türev araçlar çeşitli oranlarda risklere tabi olduğunu, piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda aracı kuruluşa yatırdığım teminatın tümünü kaybedebileceğim gibi, kayıplarımın toplam teminatımı dahi aşabileceğini,
3. Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası’nda pozisyon almak üzere aracı kuruluş nezdinde açtıracağınız ve teminat yatıracacağınız hesabımdan piyasada alım-satım işlemimde bulunacağım her vadeli işlem (futures) sözleşmesi için en az Borsa’nın belirlediği tutarda bir başlangıç teminatı yatırılmam gerektiğini,
4. Aracı kuruluş tarafından yapılacak teminat tamamlama çağrılarını, istenen süre içinde ve şekilde yerine getireceğimi, aksi takdirde hiçbir ihbara gerek duymadan pozisyonun piyasa değerinden, özen borcu çerçevesinde zararına da olsa kapatılmasına razı olacağımı,
5. Borsa Yönetim Kurulu’nun, mevzuatta yer alan belli koşulların varlığı halinde, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin vade bitim tarihlerini belirlemeye veya belirlenmiş olan vade bitim tarihlerini değiştirmeye ve pozisyonları tasfiye etmeye yetkili olduğunu,
6. Bir opsiyon sözleşmesi alırsam, opsiyonu kullanmadığım takdirde riskimi, opsiyon primi ve buna ek olarak ödeyeceğim komisyon ve diğer muamele ücreti ile sınırlayabileceğimi,
7. Bir opsiyon satarsam, görece küçük ters bir piyasa hareketinde, opsiyon satmakla elde ettiğim prim ödemesini aşabilecek sınırsız potansiyel kayıp riskini üstleneceğimi, Opsiyonu yerine getirmem istendiğinde, bunun üzerinde herhangi bir kontrol yetkimin olmayacağını, dolayısıyla, sadece yüksek sermayeye sahip deneyimli kişilerin opsiyon satmaya teşebbüs etmesi gerektiğini,
8. Opsiyonların birçok çeşidinin olduğunu ve kendimi bir taahhüt altına sokmadan önce, aracı kuruluşla yatırım ihtiyaçlarım ve tip sözleşmelere taraf olmanın içerdiği riskler konusunda fikir alışverişinde bulunmam gerektiğini,
9. Piyasanın sıkışık, likiditenin oldukça düşük olduğu, maksimum fiyat hareketinin gerçekleştiği bir ortamda, sistemde piyasa yapıcılığı mevcut ise; piyasa yapıcılarının en geniş banttan kotasyon verdikleri piyasa şartlarında, riski sınırlama imkanı veren “şarta bağlı emirler” ile “strateji emirleri” de dahil olmak üzere aracı kuruluş vasıtasıyla piyasaya iletilmesi istenilen emrin gerçekleşmeme ihtimalinin mevcut olduğunu,

10. Vadeli işlem sözleşmesinde “spread” (fark veya yayılma) pozisyonu almanın normal şartlarda daha az riskli olduğunu, ancak olağanüstü piyasa şartlarında yayılma pozisyonu vadeli işlemler piyasasında doğrudan uzun veya kısa pozisyon almaktan her zaman daha az riskli olmayabileceğini,
 11. Kaldıraç etkisi nedeniyle, düşük teminatla işlem yapmanın piyasada lehe çalışabileceği gibi aleyhe de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin tarafınıza yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi zararlara da yol açabileceğini,
 12. Borsa tarafından, hesap ve firma bazında belirlenen pozisyon limitine ulaşıldığı takdirde pozisyonumu kapatmak dışında vereceğim emirlerin piyasada gerçekleşmeyebileceğini,
 13. Piyasadaki fiyat hareketleri, almış olduğum pozisyon aleyhine geliştiğinde hesabımın Borsa tarafından “riskli” hesap olarak belirlenebileceğini, bu durumda Borsaya pasif emir girişi yapılamayabileceğini,
 14. Aracı kuruluşun türev piyasalarda yapacağım işlemlere ilişkin tarafıma aktaracağı bilgiler ve yapacağı tavsiyelerin eksik ve doğrulanmaya muhtaç olabileceğinin tarafımda dikkate alınacağını,
 15. Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin alım satımına ilişkin olarak aracı kuruluşun yetkili personeline yapılacak teknik ve temel analizden kişiden kişiye farklılık arz edebileceği ve bu analizlerde yapılan öngörülerin kesin olarak gerçekleşmeme olasılığının bulunduğu dikkate alacağımı,
 16. Yabancı para cinsinden menkul kıymetlerde, yukarıda sayılan risklere ek olarak kur riskinin olduğunu, kur dalgalanmaları nedeniyle Yeni Türk Lirası bazında değer kaybı olabileceği, devletlerin yabancı sermaye ve döviz hareketlerini kısıtlayabileceği, ek ve/veya yeni vergiler getirebileceği, alım-satım işlemlerinin zamanında gerçekleşmeyebileceği ve teslimat öngörülen sözleşmelerde fiziksel varlığın teslim edilmeme riskine de maruz kalınabileceğini.
 17. İşlemlerinize başlamadan önce, aracı kuruluştan yükümlü olacağınız bütün komisyon ve diğer muamele ücretleri konusunda teyit almalısınız. Eğer ücretler parasal olarak ifade edilmemişse, (sözleşme fiyatının belli bir yüzdesi dışında) ücretlerin parasal olarak size nasıl yansıtılacağı ile ilgili anlaşılır örnekler içeren yazılı bir açıklama talep etmelisiniz. Komisyonun belli bir yüzde olarak tahsil edileceği durumlarda, sizin yatırdığınız paranın değil de, sözleşme değerinin belli bir yüzdesi olarak tahsil edileceği şeklinde anlaşmaya varmalısınız.
 18. İşbu türev araçlar risk bildirim formu, yatırımcıyı genel olarak mevcut riskler hakkında bilgilendirmeyi amaçlamakta olup, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin alım-satımından ve uygulamadan kaynaklanabilecek tüm riskleri kapsamayabileceğini,
- yukarıdaki tüm hususları okuyup, anladığımı; işbu esasların uygulanması sırasında aracı kuruluşumun kusuru veya ihmali nedeniyle doğabilecek zararlarımı talep ve dava hakkımı saklı tutmak kaydıyla özgür iradem sonucu bu **“TÜREV ARAÇLAR RİSK BİLDİRİM FORMU”**nu imzaladığımı kabul, beyan ve taahhüt ederim.”

Müşteri'nin;

Adı Soyadı veya Ünvanı:

İmza

Yukarıda yer alan formu Türev Araçları Risk Bildirim Formu'nu (Form), Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Çerçeve Sözleşmesini (Sözleşme) imzalamadan önce okudum, anladım ve bundan sonra Sözleşme'yi imzalayarak Form'un bir örneğini elden teslim aldım.

Müşteri Adı/ Soyadı :

İmza :